

POSTANOWIENIE

9 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 9 sierpnia 2023 r. w Warszawie
wniosku S. S. o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej
od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z 22 czerwca 2022 r., II Ca 236/22,
wydanego w sprawie z wniosku S.S.
z udziałem M.S., B.P. i J.K.
o stwierdzenie zasiedzenia

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od S.S. łącznie na rzecz M. S. i B. P. 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 grudnia 2021 roku, I Ns 172/20, Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich oddalił wniosek o zasiedzenie nieruchomości.

Postanowieniem z 22 czerwca 2022 roku, II Ca 236/22, Sąd Okręgowy w Opolu oddalił apelację wnioskodawcy.

Sąd drugiej instancji uznał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy bezspornie wskazuje, iż wnioskodawca nie spełnił przesłanek niezbędnych do zasiedzenia objętej wnioskiem nieruchomości, a wynikających z dyspozycji art. 172 k.c. Sąd ten zauważył m.in., że o samoistności posiadania nie świadczy opłata podatku od nieruchomości, co stanowiło jedyny argument wnioskodawcy

mający przemawiać za przyjęciem tego charakteru posiadania. Powołując się na dotychczasowe orzecznictwo (w szczególności postanowienie SN z 28 lutego 2018 r., II CSK 231/17) wywiódł, iż jest to jedynie okoliczność, która powinna podlegać analizie łącznie ze wszystkimi faktami, które stanowią podstawę oceny prawnej charakteru posiadania nieruchomości. Tym samym zostało skutecznie wzruszone domniemanie posiadania samoistnego, o którym mowa w art. 339 k.c., że zamieszkiwanie i gospodarowanie ojca wnioskodawcy w spornej nieruchomości miało charakter posiadania samoistnego.

Skarżący wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania twierdząc, że w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, wymagające rozstrzygnięcia, czy w świetle treści art. 172 § 1 k.c. opłacanie podatku od nieruchomości przez czas konieczny do zasiedzenia jest przesłanką przesądzającą o samoistości posiadania nieruchomości. Uzasadniając tą przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przedstawił ponownie treść zagadnienia, ogólnikowy wywód, w którym stwierdził, że powyższe zagadnienie prawne nie zostało rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie sądów, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa, a ponadto odwołał się ogólnie do innej części skargi kasacyjnej poświęconej sformułowanym przez skarżącego zarzutom. Skarżący w przypadku uznania przez Sąd Najwyższy, iż w niniejszej sprawie nie występuje powyższe zagadnienie prawne, wniósł również o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na przesłankę oczywistej zasadności skargi, nie rozwijając w jakikolwiek sposób tego stanowiska.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to takie, które zarazem wiąże się z określonym przepisem prawa i którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, a także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Skarżący powinien je precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty prawne, które prowadzą do rozbieżnych ocen, przy czym ma być to zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Skarżący nie przedstawił takiego wywodu prawnego, którym wykazałby zaistnienie sformułowanego przez niego zagadnienia, w szczególności możliwość odmiennej jego oceny. Problem prawny nie występuje w sprawie, ponieważ swobodna ocena dowodów (art. 233 k.p.c.) oznacza, że w każdej sprawie należy w oparciu o wszystkie ustalone fakty oceniać charakter posiadania, zaś opłacanie podatku może stanowić podstawę do domniemania faktycznego, lecz nie może przesądzać charakteru posiadania. Prawidłowo wywiódł Sąd drugiej instancji, że samo opłacanie podatku od nieruchomości nie świadczy o samoistności posiadania, a jest to okoliczność, która powinna podlegać analizie łącznie ze wszystkimi faktami, które stanowią podstawę oceny prawnej charakteru posiadania nieruchomości (poza powołanym wyżej postanowieniem SN z 28 lutego 2018 r., II CSK 231/17, zob. także postanowienia SN z 24 czerwca 2021 r., III CSKP 131/21, z 12 kwietnia 2019 r., I CSK 368/18, z 16 września 2011 r., IV CSK 642/10). W umowach, także zawartych w sposób dorozumiany, przekazujących nieruchomość do korzystania często korzystający z nieruchomości zobowiązuje się do opłacania podatku. Uiszczanie podatku od nieruchomości niemal zawsze świadczy o posiadaniu nieruchomości (art. 231 k.p.c.), lecz niekoniecznie świadczy o samoistności posiadania. Przede wszystkim rozstrzygnięcie rzekomego zagadnienia prawnego w sposób postulowany przez skarżącego byłoby sprzeczne z art. 233 k.p.c. W wersji postulowanej przez skarżącego opłacanie podatku nie byłoby nawet ustawowym domniemaniem faktycznym z art. 234 k.p.c. (tj. możliwym do zakwestionowania w postępowaniu cywilnym), lecz miałoby przesądzać o samoistnym charakterze posiadania.

Kolejna przesłanka – oczywista zasadność skargi – powołana przez skarżącego w sposób ewentualny, także nie została przez niego wykazana. Skarżący w tym przypadku nie przedstawił jakiegokolwiek argumentacji, którą uzasadniłby tą przesłankę. Należy więc przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14). Rolą Sądu

Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z 8 lipca 2014 r., I UK 65/14, zob. także m.in. postanowienia SN z 14 maja 2015 r., III PK 6/15, z 13 lutego 2014 r., I PK 262/13, z 27 maja 2010 r., II UK 274/09, z 13 grudnia 2007 r., I PK 207/07, z 12 lipca 2007 r., III CSK 160/07).

Ponadto w uzasadnieniu zarzutów kasacyjnych skarżący nie wykazał ich oczywistości. Sąd drugiej instancji wyjaśnił, w oparciu o jakie ustalone fakty uznał, że domniemanie samoistności posiadania ojca wnioskodawcy zostało obalone. Było ono kontynuacją posiadania jego matki (babki skarżącego), które nie było posiadaniem samoistnym, lecz było przedłużeniem posiadania w oparciu o wygastłe użyczenie mieszkania na czas panieństwa, lecz nadal za zgodą właściciela, czyli w istocie nastąpiło przedłużenie użyczenia na czas nieokreślony. Sądy obydwu instancji zasadnie uznały, że wnioskodawcę obciąża ciężar wskazania okoliczności, których skutkiem było przekształcenie posiadania zależnego w posiadanie samoistne. Samo pojawienie się u poprzednika prawnego wnioskodawcy przekonania, że władza jak właściciel (o ile takie przekonanie rzeczywiście miało miejsce), nie wystarcza do zmiany posiadania zależnego w samoistne. Swoje władztwo jako samoistne należy uzewnętrznić wobec właściciela, który musi mieć świadomość, że władający nieruchomością już nie uważa się za użytkownika korzystającego z nieruchomości za zgodą właściciela.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Na podstawie art. 520 § 3 zdanie pierwsze k.p.c. uczestnikom, którzy wnieśli odpowiedź na skargę kasacyjną, przysługuje zwrot kosztów jej sporządzenia w wysokości określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 1 oraz w zw. § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[as]

(A.T.)